

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Mateřská škola Nižbor 119

267 05 Nižbor 119

Identifikátor zařízení: 600 042 553

Zřizovatel: Obec Nižbor 26, 267 05 Nižbor

Školský úřad Beroun, S. K. Neumanna 1141, 266 01 Beroun

Termín konání orientační inspekce: 9. a 11. únor 2000

Čj.	025 35/99-1306
Signatura	ob2at108

Základní údaje o škole

Mateřská škola Nižbor, okres Beroun, je mateřská škola dvoutrídni s celodenním provozem. Děti jsou do tříd zařazovány převážně podle věkového kritéria (3-5 let, 5 a 6 let). Počet zapsaných dětí je v 1. třídě 19, v druhé třídě 22 dětí. Průměrná docházka je nižší, u některých dětí pouze dopolední. V důsledku toho je upravena i organizace provozu na dopolední v obou třídách a odpolední provoz je jen v jedné třídě. Funkčně je snížen i stav zaměstnanců mateřské školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

V průběhu orientační inspekce byly sledovány a hodnoceny podmínky a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ve **spontánních a řízených činnostech**.

Následující zjištění jsou pro sledované činnosti obecně platné:

- Realizace spontánních a řízených aktivit je koordinována tematickými plány v jednotlivých třídách. Východiskem pro plánování jsou platné dokumenty pro mateřské školy (Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy čj. 33 483/83-201), které jsou modifikovány a zpracovávány do různě dlouhých časových období – měsíční, čtvrtletní. Plány obsahují proporcionálně všechny výchovné složky, zastoupeny jsou jejich obsahové části vymezující základní okruhy. Plány jsou i prostředkem pro denní přípravu učitelek. Úkoly v plánech nejsou vždy konkrétně definovány a z hlediska důsledné přípravy učitelek na výchovně-vzdělávací proces ve třídě různého věkového složení postrádá plánování diferenciaci obsahu v organizačních formách a diferenciaci úkolů. V připravenosti pedagogických pracovníků na výchovně-vzdělávací proces jsou výrazné rozdíly, promítá se různá míra tvořivosti, odpovědnosti a iniciativního přístupu.
- Školou není zajištěna nabídka zájmových aktivit, pořádána je však řada akcí (poznávací vycházky, účast na kulturních vystoupeních, zapojení do soutěží, besídky, společné akce s ostatními mateřskými školami a základní školou), které příznivě ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy.
- Personální struktura mateřské školy odpovídá výchovně-vzdělávacímu programu mateřské školy. Pedagogické pracovníce splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti k vyučování v mateřské škole. Odborné dovednosti z dalšího vzdělávání dramatické výchovy byly částečně uplatněny u jedné z vyučujících. Možnost souběžného působení učitelek v přímé práci s dětmi je uplatněna především při saunování.
- K realizaci výchovně-vzdělávacího programu má mateřská škola velmi dobré prostorové a materiální podmínky. Třídy a herny jsou vzhledem ke stimulaci dětí vybaveny převážně vhodně a účelně. Prostředí, zvláště ve třídě starších dětí, je podnětné a estetické. Na úpravě prostředí se aktivně spolupodílejí i děti. Hračky, pomůcky a didaktický materiál byly ve výchovně-vzdělávacím procesu využity většinou účelně, negativem je absence využívání hudebního nástroje během dne, nevyhovující bylo využití pomůcek v činnostech dětí v sauně.

Režim dne jednotlivých tříd není diferencován, je variabilní. Dodržovány jsou orientačně intervaly stravování a kromě dne, vyhrazenému k saunování, je teoreticky vytvořen prostor pro pobyt dětí venku, spontánním a řízeným aktivitám. Skladba denního režimu při inspekci nebyla z hlediska podílu spontánních a řízených činností vyvážená, převládaly řízené

organizované činnosti. Dostatečný prostor pro uplatnění, rozvíjení a uspokojování potřeby pohybu dětí nebyl vytvořen. Výrazným nedostatkem je tradiční zažitý styl organizační struktury dne, včetně organizování všech režimových momentů. Při saunování nebyly vytvořeny vhodné podmínky a dodrženy zásady z hlediska psychohygieny u dětí, které se z různých důvodů nesaunují. Při odpoledním odpočinku dětí na lehátku není zohledněna individuální potřeba spánku, zvláště pak u předškolních dětí. Stravování je pravidelně a kvalitně zajištěno, pitný režim byl zajištěn při saunování.

- Výchovně-vzdělávací činnosti byly pedagogickými pracovníci realizovány s výrazně rozdílnou účinností zvolených metod a forem práce i metodicky využitelného didaktického přínosu činností. Při řízených činnostech byla většinou uplatněna frontální práce bez dostatečné diferenciaci nároků a požadavků vzhledem k věku nebo schopnostem dětí. U jedné z vyučujících byly vhodně využity prvky tvořivé dramatiky, které vedly k emočnímu prožívání dětí a působily na děti velmi pozitivně. U druhé vyučující nebyla volba metod k rozvoji tvořivosti, fantazie a aktivního učení dětí dostatečně promyšlena, nebyl vytvořen prostor pro individuální a skupinovou práci. Výuka byla jednotvárná a statická, neumožňovala výraznější aktivitu dětí a rozvoj jejich kompetencí. Chyběly nápadité varianty. V řízené tělovýchovné aktivitě byly nedostatky z hlediska metodiky a nedostatky z hlediska efektivního využití času.

V přirozených situacích jsou u dětí rozvíjeny společenské a kulturní návyky, nízké jsou nároky na samostatnost při sebeobslužných činnostech, zvláště při stolování. Kultura a estetika stolování má jen průměrnou úroveň.

Pozitivem je vstřícný vztah učitelek k dětem, schopnost vytvářet klidnou atmosféru a snaha o vytváření bezstarostného prostředí pro děti.

- Zásadní nedostatky jsou v organizaci společného saunování dětí, která je za stávajících podmínek nevyhovující (dále viz kap. Další významná zjištění).
- Motivace byla u jednotlivých učitelek různě účinná, nejpůsobivější při využití podnětných rekvizit (řízená literární a hudebně pohybová výchova). U mladších dětí nebyly doceněny takové formy motivace a takové činnosti, které by svým obsahem a přitažlivostí vedly k plnému zaujetí a uspokojení dětí.
- V průběhu denních organizačních celků byly děti často hodnoceny, nejvíce působilo povzbuzení nebo pochvala. U mladších dětí bylo hodnocení často obecné a za výkony, které jsou součástí běžných povinností. Materiální odměna předškolním dětem (obrázek) účinně zhodnotila radost z jejich vlastní činnosti jako rozhodujícího motivu jejich jednání. Oceněna byla snaha i drobný pokrok jednotlivců u starších dětí.
- Interakce a komunikace mezi dětmi navzájem a učitelkami je přátelská. Při hrách mají děti příležitost k dialogu mezi sebou i učitelkami, převážně jsou akceptována dohodnutá pravidla, vyskytuje se však někdy zvýšená tendence k poučování. V řízených činnostech výrazně převládají monology učitelek, nejsou vytvářeny optimální podmínky k rozvíjení nápadů a myšlenek dětí v jejich odpovědích. Otázky kladené dětem nemají rozvíjející charakter a chybí dostatečný prostor pro volné vyjadřování, vyjádření vlastního úsudku. V úrovni verbálního projevu dětí jsou značné rozdíly. Logopedická péče není v mateřské škole poskytována kvalifikovaně, výslovnost je procvičována v rámci možností pedagogických pracovníků.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování a příprava pedagogických pracovníků na sledované činnosti jsou na průměrné úrovni, personální a materiální podmínky jsou velmi dobré. Úroveň motivace, hodnocení a komunikace je průměrná, stejně jako účelnost použitých forem a metod práce. Výrazně slabá místa jsou ve vytváření psychohygienických podmínek, organizaci výuky a vytváření aktivního komunikačního prostředí pro děti.

Celková úroveň kvality výchovně-vzdělávací kvality ve sledovaných činnostech je ještě průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Déledobá koncepce školy je stanovena, záměry ale nejsou podrobovány korekcím, založené na konfrontaci a rozboru výchozí situace se skutečnými potřebami a činností školy. V krátkodobém plánování chybí jednotlivé kroky realizace, celková promyšlená strategie a jasně formulované zdroje pro praktickou činnost podle skutečných podmínek. Plánování je pojato v jednotlivostech, prioritní úkoly ve výchovně-vzdělávací oblasti postrádají návaznost na stanovené koncepční záměry, nejsou konkretizovány metody, organizační formy a prostředky, jakými má být naplnění těchto úkolů dosaženo. Plánované úkoly nejsou prokazatelně funkčně a systematicky vyhodnocovány, chybí důsledná diagnostická a analytická činnost ředitelky jako nutný předpoklad k regulaci změn a racionalizaci požadavků na zaměstnance.

Škola má stanoveny obecné cíle z hlediska dlouhodobého rozvoje v oblasti výchovně-vzdělávacího zaměření, plánování je ale spíše formální, není účinným prostředkem cíleného způsobu řízení školy. Plánování má citelně slabá místa.

Organizování

Kompetence ve vedení mateřské školy, povinnosti zaměstnankyň jsou písemně stanoveny. Nejsou stanoveny kompetence zastupující pedagogické pracovnice. Organizační uspořádání mateřské školy včetně školní jídelny, která je její součástí umožňuje plynulý provoz a plnění činností s dětmi v rámci režimu jednotlivých tříd. Nedostatky jsou v organizaci při saunování.

V oblasti řízení jsou zpracovány dílčí dokumenty, zajišťující chod organizace: *rozpis služeb a pracovní doby* je funkčně zpracován v souladu se zajištěním bezpečnosti dětí a příslušnou legislativou. *Stanovení práv a povinností* pedagogických i provozních pracovníků školy včetně pracovních náplní je prokazatelné. Chybí delegování úkolů a kompetencí pro zastupující učitelku v době nepřítomnosti ředitelky mateřské školy a dalších specifických činnostech pedagogických i provozních pracovníků (zastupitelnost). *Vnější informační systém* směrem k rodičům funguje v běžném a tradičním rozsahu forem spolupráce. *Vnitřní řád* mateřské školy plní jen částečně svoji funkci, jsou zveřejněny jen dílčí informace směrem k rodičovské veřejnosti. Forma sdělení je strohá, řád postrádá stanovení práv dětí a rodičů. Také forma sdělování dalších interních aktuálních informací v imperativních formách není vhodným předpokladem otevřené spolupráce s rodinou.

Účinný je *vnitřní informační systém* směrem k personálu mateřské školy, kde převládá individuální forma sdělování, vhodným prostředkem jsou i jednání pedagogických a provozních porad.

Kontrolovaná *povinná dokumentace* mateřské školy – evidence dětí, přehled výchovné práce, kniha úrazů, personální dokumentace - je vedena v souladu s § 45b odst.(1) zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů.

Organizační činnost ředitelky mateřské školy je převážně funkční, její úroveň je průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Na řízení školy se podílí paní ředitelka, ucelený systém vedení a motivování pracovníků není ale příliš koncepčně promyšlen. Styl řízení je tradiční, konformní a zažitý, postrádá pružnější uplatňování inovačních způsobů řízení. Interakce se spolupracovníci je partnerská a loajální. V procesu vedení a motivování (především pedagogických pracovníků) není uplatňována dostatečně široká nabídka jejich seberealizace a možností vyššího standardu.

Pro další vzdělávání vytváří ředitelka školy dobré podmínky, odborná literatura je aktuální, podle finančních možností je inovována. Dalšího vzdělávání formou účasti na seminářích se účastní dvě ze tří pedagogických pracovníků. Zpětná vazba je zajištěna zpracováním referátů a přenosem informací na pedagogické radě. Účinnost dalšího vzdělávání je u těchto pracovníků je částečná.

Vedení a motivování má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky školy je plánována, stanovena je četnost a formy kontroly. Nejdůležitějším článkem je hospitační činnost, frekvence je však vzhledem ke zjištěním nízká a málo účinná. Kontrolní zjištění postrádá kvalitní analýzu, z dokumentace nevyplývá kvalitní odborné metodické vedení ředitelky. Při rozbořích hospitací byla v hodnocení evidentní malá náročnost a tolerance i k zásadním nedostatkům.

Provoz školy je kontrolován průběžně.

Analýza kontrol není pravidelně prováděna, ani systematicky vyhodnocována. Hodnocení výkonu pracovníků školy a přidělování nenárokových složek platu je prováděno na základě subjektivního posouzení kvality výsledků práce zaměstnankyň.

Při kontrole nejsou účelně využívány všechny dostupné mechanismy, zabezpečující účinnou zpětnou vazbu především ve kvalitě výchovně-vzdělávacího procesu. Kontrola má výrazné nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

Účelnost plánování má citelně slabá místa, kvalita, funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů, rozsah a efektivnost vedení a motivování mají průměrnou úroveň. Výrazné nedostatky jsou v kontrolním systému.

Celkově má řízení průměrnou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Saunování

Součástí programu mateřské školy je od října do května pravidelné zařazování saunování dětí (vždy středa v dopoledních hodinách cca od 9 – 11,30 hod.) Saunování je realizováno po dohodě mateřské školy s rodiči dětí a po doporučení lékařky v závodní sauně Skláren.

Metodika saunování dětí je podle sdělení ředitelky konzultována s lékařkou. K zajištění bezproblémové realizace není činnost v sauně upravena vnitřním pokynem, který by upřesňoval plynulou organizaci, povinnosti pedagogických pracovníků zabezpečující saunování a ostatní činnosti, nejsou stanovena základní hygienická pravidla, bezpečnostní a hygienické předpisy.

Saunování je takto realizováno dlouhodobě (asi 8 let), podmínky k saunování však nejsou dostatečně zajištěny. Organizace skupin není promyšlená, materiální a prostorové možnosti nedostatečné (odkládání oděvů na zemi, nedostatečný prostor k relaxaci a odpočinek pro obě skupiny najednou). Slunění dětí horským sluncem je probíhá bez ochranných brýlí. Pro děti, které jsou trvale nebo dočasně vyřazeny ze saunování nejsou v těchto prostorách zajištěny pedagogickými pracovníky plnohodnotné činnosti a takto strávený čas je pro ně nepřiměřenou zátěží.

Aktuální organizace a podmínky k saunování jsou nevyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských a předškolních zařízení čj. 148/99
- Povinná dokumentace školy dle § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- Výkaz o mateřské škole pro školní rok 1999/2000
- Koncepce školy
- Plány výchovně-vzdělávací práce
- Řídící dokumentace – roční plán, plán kontrolní činnosti, záznamy z kontrolní činnosti, vnitřní řád školy, výroční zpráva školy, rozvržení výchovné povinnosti pedagogických pracovníků a pracovní doby ostatních zaměstnanců

ZÁVĚR

Doporučení:

- zlepšit organizaci výuky a využívat progresivnější formy a metody práce
- doplnit koncepční záměry o rozpracování postupného plnění jednotlivých úkolů se stanovením termínů a osobní zodpovědnosti
- kvalitativně i kvantitativně zkvalitnit kontrolní činnost, včetně hodnocení
- vytvořit adekvátní podmínky pro saunování dětí

Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu je ve sledovaných činnostech hodnocena stupněm dobrý.

Kvalita řízení je průměrná.

V průběhu inspekční činnosti nebylo shledáno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu ani porušení obecně platných právních předpisů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Dana Sedláčková

Dana Sedláčková v. r.

V Příbrami dne 18. února 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. února 2000

Razítko

Ivana Petrášová

Ivana Petrášová v. r.

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Breoun	20. března 2000	025 35a/00-1306
Zřizovatel Obec Nižbor	20. března 2000	025 35b/00-1306

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	bez připomínek